

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัญหา อุปสรรคด้านความร่วมมือขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมกับการจัดการปัญหาการค้ำมนุษย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและวิเคราะห์ระบบของกระบวนการยุติธรรมและบทบาทหน้าที่ขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาการค้ำมนุษย์ ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคขององค์กรที่มีผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาการค้ำมนุษย์และเสนอแนะแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญา อุปสรรคดังกล่าว โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (focus group)

กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ องค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม (ศาลอาญา และศาลอุทธรณ์ แผนกคดีค้ำมนุษย์) สำนักงานอัยการสูงสุด (ศูนย์ต่อต้านการค้ำมนุษย์ระหว่างประเทศ สำนักงานคดีค้ำมนุษย์ สำนักงานการสอบสวน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ศูนย์ต่อต้านการค้ำมนุษย์) รวมถึงองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยพื้นที่ในการทำการวิจัย ได้แก่ พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่และระบบขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะการจัดโครงสร้างขององค์กรที่มีสภาพแยกกันอย่างชัดเจน ขาดหน่วยงานกลางที่จะรับผิดชอบทั้งในเชิงวิชาการและบริหารอย่างจริงจัง ขาดผู้รับผิดชอบนโยบาย การขาดการวางแผนที่เป็นระบบไม่ว่าจะเป็น แผนงาน แผนเงิน และแผนคนที่ไม่มีลักษณะที่สอดคล้องกันเป็นสิ่งที่ทำให้การประสานงานร่วมกันระหว่างองค์กรขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์กรยังขาดเอกภาพและอำนาจเพียงพอในการจัดการปัญหาที่ต้องเกี่ยวพันกับหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงานและการสั่งการข้ามหน่วย การออกกฎหมายวิธีการจึงล่าช้า ไม่ทันกับปัญหา ส่วนปัญหาด้านความร่วมมือมีเกิดขึ้นในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นช่วงก่อนการดำเนินคดี ขณะดำเนินคดี และหลังดำเนินคดี ซึ่งจะพบปัญหาการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นส่วนใหญ่ และจากการศึกษา ได้ค้นพบแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญา อุปสรรคด้านความร่วมมือระหว่างองค์กรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาการค้ำมนุษย์ที่น่าสนใจ เช่น แนวทางการแก้ไขปัญาการส่งสำนวนล่าช้าระหว่างหน่วยงาน แนวทางการบูรณาการด้านความร่วมมือ การขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหมายจับการสร้างความเชี่ยวชาญให้แก่ผู้ปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การประสานงานด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการใหม่ ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ การจัดอบรมให้ความรู้เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีองค์ความรู้ที่ตรงกัน จะทำให้การประสานงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การปรับเปลี่ยนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือจากผู้เสียหายและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ต้องมีความเข้าใจในการคัดแยกเหยื่อที่ตรงกัน การจัดหาวิธีการเยียวยาที่เหมาะสมกับผู้เสียหาย การพัฒนากระบวนการค้นหาพยานหลักฐานร่วมกัน

คำสำคัญ : ความร่วมมือ กระบวนการยุติธรรม การค้ำมนุษย์

Abstract

The research on the titled “Cooperation problems of criminal justice organization in managing human trafficking problems” aimed to 1) study and analyze the system of process of judgment and roles of the organization in process of judgment which involve with human trafficking management, 2) study and analyze problems and obstacles of the organization affecting the cooperation between the organization in process of judgment which involves with human trafficking management, and 3) suggest the developmental approach and to solve those problems and obstacles. The qualitative method was employed in this research through studying document, textbooks, and related literature reviews. In-depth interview and focus group were used to collect the data.

The population in this research was the organization in process of judgment involving with human trafficking such as Court of Justice Office (Criminal Court and Court of Appeal, Department of Human Trafficking), Office of the Attorney General (Centre Against International Human Trafficking, Department of Anti-Human Trafficking, Office of investigations and forensics), Royal Thai Police (Anti- Trafficking in Persons Division, Immigration Office), Ministry of Social Development and Human Security, Department of Special Investigation (Center Against International Human Trafficking), and also Civil society organizations and international organizations involving with human trafficking management. This research was conducted in Bangkok metropolitan region areas.

In this research, the questionnaire which reviewed by reviewers was utilized and all were analyzed by using content analysis in order to answer three objectives of the research.

The findings revealed that roles and the system of the organization in process of judgment had an obviously individual organizational structure. There was no a central authority accepting responsibility in both academic matter and management, no a policy responsible person, no systematical planning including working plan, financial plan, and personnel plan which not related each other. This made the cooperation between the organizations ineffective especially in the integrity and authority in solving problems which related to any government agency, crossing orders, and delayed enacting. The problems in the cooperation occurred in every step including before, while, and after proceedings. The most problems were the cooperation with the police officers. The interesting developmental approach and solving problems between the organizations in process of judgment with human trafficking management were the approach in sending a delayed indictment between the organizations, the approach in cooperative integration, the approach in requesting for the cooperation in managing a warrant of arrest and making some expertise for a new sharing and methods in order to protect and conquer the human trafficking management, the approach in training any officer who had knowledge at the same level in cooperating in the same way, the approach in changing officers' attitudes who involved with in building the cooperation between an injured person and other related organizations in order to screen any victim, the appropriate approach in remedying the injured person, and the developmental approach in searching procedure for any evidence.

Key Words: Cooperation, process of judgment, human trafficking